

نسل جدید رهبران زن در کشتار ژوئیه

گزارشی از نقش زنان در انقلاب اخیر بنگلادش و وضعیت زندگی آنها در این کشور

جسد «آی نور» پیدا شد

پیکر آی نور دختر بچه الیگودرز پس از ۶ روز پیدا شد. به گزارش خبرنگاران، سرپرست فرمانداری الیگودرز گفت که جسد آی نور نظری، دختر بچه ۲ ساله الیگودرز که پنجشنبه هفته گذشته گم شده بود با تلاش عوامل امدادی در چاه فاضلاب همسایه پیدا شد. به گزارش ایرنا، مهدی ادوی در این باره گفت: «پیکر بی جان این دختر بچه در چاه فاضلاب همسایه در روستا پیدا شده است.» او بیان اینکه این دختر بچه روز پنجشنبه هفته پیش گم شده و خانواده وی به نیروهای امدادی و پلیس اطلاع داده بودند، گفت: «برخی فرضیه‌ها احتمال افتادن دخترک را در چاه فاضلاب می‌داد که از طریق خودروهای تخلیه‌چاه، چاه‌های فاضلاب مذکور موجود در حوالی منزل جست و جو و جنازه او پیدا شد.» آنگونه که مادر «آی نور» گفته بود حوالی ساعت ۱۴ روز پنجشنبه دخترک را استحمام می‌کند و به دلیل مشغله‌های کاری زنان روستا ساعت ۱۶ بی خبر بوده و وقتی متوجه عدم حضور دختر در حیاط می‌شود منزل همسایه‌ها و اطراف را جست‌وجو می‌کند اما موفق به یافتن او نمی‌شود. ادوی حالا گفته که در عملیات‌های جست‌وجو یک جفت دمبایی دخترانه در یک باغ واقع در ۳۰۰ متری اطراف منزل شان پیدا می‌شود که مادر کودک اظهار کرده بود متعلق به دخترش هستند اما آثاری دیگر از او یافت نشده بود.

مهتاب فضل

خبرنگار اجتماعی

حمام خون در خیابان بنگلادش به راه افتاده بود؛ معترضان در حالی در خیابان‌ها ایستادگی می‌کردند که توسط تکتیراندازان رژیم «شیخ حسینه» کشته می‌شدند. حالا دیگر این اعتراضات، انقلاب شده و این انقلاب عملاً همه را به شهروند-روزنامه‌نگار تبدیل کرده بود. ویدئوهای نگران‌کننده از خشونت پلیس به‌طور مداوم منتشر می‌شد. در یکی از ویدئوها، دانش‌آموزی دیده می‌شود که تلاش می‌کند دوست خود را که به شدت مجروح شده بود، با کشیدن به محل امن نجات دهد، که پلیس سر می‌رسد و به هر دوی آنها شلیک می‌کند. در دیگری، پلیس در حال راندگی با ون خود با جسد یک دانش‌آموز است؛ وانت در وسط جاده توقف می‌کند و پلیس جسد دانش‌آموز را مانند زباله به خیابان می‌اندازد. در بررسی دقیق‌تر، این ویدئو نشان می‌دهد که دانش‌آموز مجروح هنوز زنده است و به سختی نفس‌های در حال مرگ خود را می‌کشد.

این‌ها گوشه‌ای از اتفاقات بنگلادش در این روزهاست که حالا به «کشتار ژوئیه» معروف شده؛ اعتراضاتی که تبدیل به یک انقلاب شد، نخست‌وزیر را از کشور فراری داد و به دنبال آینده‌ای روشن است؛ انقلابی که از اعتراض دانشجویان به سهمیه‌بندی مشاغل دولتی آغاز شد و زنان دانشجو هم نقشی پررنگ در سر و شکل دادن به آن داشتند و حالا می‌خواهند وضعیت زنان در این کشور تغییر کنند.

معترضان دانشجویی بنگلادشی متعهد شده بودند که اجازه ندهند ماه ژوئیه پایان یابد تا زمانی که رژیم‌سازان سرنگون کرده و انتقام دانشجویان دیگر خود را که کشته شدند، بگیرند. دانش‌آموزان دوازده‌ساله خانه‌های خود را ترک کردند تا به تظاهرات در خیابان‌ها بپیوندند. یک دختر دانش‌آموز سال دهم در همان روزی که به تظاهرات پیوست کشته شد. او نام‌های برای پدر و مادرش گذاشته بود که در بخشی از آن آمده است: «همه باید روزی بمیرند. به جای اینکه مثل یک خودخواه در خانه بمانیم، بهتر است به انقلاب بپیوندیم و مثل یک قهرمان از گلوله بمیریم. اگر زنده برگردیم به من افتخار کن.»

انقلاب، زنان را با هر پیشینه‌ای گردهم آورد

در جریان انقلاب، پلیس همه معترضان را، چه زن و چه مرد، چه محببه و چه غیر محببه، هدف قرار داد. با این حال، حضور فعال زنان در تظاهرات‌ها، چشمگیر بود. آنطور که رسانه‌های محلی بنگلادش گزارش داده‌اند، فیلم‌های زیادی در رسانه‌های اجتماعی منتشر شده و زنان محببه و همچنین زنان بی‌حجاب را نشان می‌دهد که در کنار یکدیگر در برابر یک دشمن مشترک ایستاده‌اند: «رژیم سرکوبگر حسینه». زنان در کنار دیگر معترضان خود جان خود را به خطر انداختند و با وجود اینکه در خیابان‌ها مورد ضرب و شتم قرار می‌گرفتند، باز هم مشارکت‌شان در راهپیمایی‌ها افزایش یافت و به‌نماد مقاومت تبدیل شدند.

زنان فعال در حال سوار شدن به موتورسیکلت‌توزیع بطری‌های آب بین معترضان در خیابان‌ها دیده می‌شدند و جمعی از مادران هر غذایی که در خانه داشتند برای معترضان می‌آوردند و از معترضان می‌خواستند اول غذا بخورند تا بتوانند انرژی لازم برای ادامه مبارزه با رژیم را داشته باشند.

گزارش زنان

در یک ویدئوی قابل توجه، یک دختر دانشجوی برقع‌پوش در کنار یکی دیگر از رهبران دانشجویی با تی شرت و شلوار می‌سبک غربی دیده می‌شود. آنها با هم در حال هدایت گروهی از معترضان زن به خیابان‌اند تا به دیگران بپیوندند. این به وضوح نشان می‌دهد که چگونه انقلاب زنان را از تمام اقشار جامعه در بنگلادش متحد کرد.

سال‌هاست بنگلادش به دلیل داشتن هر دو نخست‌وزیر زن در سراسر جهان به‌عنوان چراغ راه رهبری و توانمندسازی زنان مورد ستایش قرار گرفته است. «خالده ضیا»، رهبر مخالفان شیخ حسینه، در سال ۱۹۸۴ رئیس حزب ملی بنگلادش و در سال ۱۹۹۱ به اولین نخست‌وزیر زن کشورش و دومین نخست‌وزیر زن جهان اسلام تبدیل شد. اما در سال ۲۰۱۸، دشمن دیرینه او شیخ حسینه، جای او را در مقام نخست‌وزیری گرفت و او را روانه حبس خانگی کرد. او از آن سال تا همین یک هفته پیش که شیخ حسینه مجبور به ترک کشور شد و فرار را بر فرار ترجیح داد، در حبس بود تا اینکه محمد شهاب‌الدین، رئیس‌جمهور این کشور دستور داد که از زندان آزاد شود.

رژیم شیخ حسینه در حالی با خالده ضیا با خشونت رفتار می‌کرد که شاخه دانشجویی حزب او (لیگ چاترا)، سابقه طولانی‌ای در خشونت علیه زنان دارد. به‌عنوان مثال، در سال ۱۹۹۸ به‌طور گسترده گزارش شد که یکی از رهبران بدنام دانشجویی این حزب، در دانشگاه جهانگیرنکار یکصدمنه تجاوز جنسی خود را با توزیع شیرینی جشن گرفته است. گزارش شده است که در برخی از مؤسسات آموزشی، اعضای زن لیگ چاترا در اخذ و رابطه جنسی اجباری شرکت داشتند. در دسامبر ۲۰۲۲، یکی از رهبران لیگ چاترا به اتهام تجاوز به یک دختر نوجوان مبتلا به اختلال گفتار در لاکشمپور دستگیر شد و این لیست ادامه دارد.

علاوه بر این، از اسامی و توصیفات فیزیکی اعضای زن خانواده فعالان برجسته اپوزیسیون در تصاویر که به‌طور واضح خشونت جنسی را نشان می‌داد در وبلاگ‌ها و رسانه‌های اجتماعی استفاده شد. با این حال، پس از سرنگونی دولت شیخ حسینه، این احساس وجود دارد که ممکن است آینده روشن‌تری در بنگلادش، به‌ویژه برای زنان آن در حال طلوع باشد. این اعتراضات شاهد ظهور نسل جدیدی از رهبران زن بود - چهره‌هایی مانند نصرت تبسم، امامه فاطمه، و رفیه رحنوما - برخی از بسیاری از هماهنگ‌کنندگان تظاهرات دانشجویی ملی زن. تبسم در ماه ژوئیه به همراه پنج هماهنگ‌کننده مرد برداشت شد و تحت شکنجه‌های جسمی و روانی قرار گرفت. با این حال، رهبری او نمادی از انعطاف‌پذیری و قدرت زنان بنگلادشی در مبارزه برای عدالت است.

نفوذ زنان در سیاست بنگلادش چقدر واقعی است؟

برای چندین دهه، بنگلادش توسط دو زن رهبری می‌شود: نخست‌وزیر فعلی، شیخ حسینه و رفیق او، خالده ضیا. اما آیا این به توانمندی سیاسی زنان منجر شده است؟ این سوالی است که «نشنال هرالده» پرسیده است؛ در چند دهه گذشته، بنگلادش توسط دو زن سیاستمدار رهبری شده است. بنگلادش تنها کشوری است که در آن نخست‌وزیر، رئیس‌مجلس، رهبر اپوزیسیون و رؤسای احزاب اصلی سیاسی همگی زن بوده‌اند. به گزارش دویچه‌وله، برخی از این زنان در انتخابات پارلمانی این کشور در ۷ ژانویه با رقابای خود به رقابت می‌پردازند. پیش از نظرسنجی، بسیاری راه این فکر واداشت که آیا حضور زنان در

پست‌های سیاسی قدرتمند، مشارکت زنان در سیاست را در سراسر بنگلادش تقویت می‌کند؟

بر اساس گزارش‌های جهانی درباره شکاف جنسیتی، این کشور در بین ۱۵۵ کشور در توانمندسازی سیاسی زنان در رتبه هفتم قرار دارد. اگرچه این آمار امیدوارکننده به نظر می‌رسد، اما داستان چیزهای بیشتری دارد. بر اساس گزارش‌ها، زنان همچنان از نظر مشارکت فعال سیاسی کلی عقب‌اند؛ به‌عنوان مثال، در حالی که تعداد کل نمایندگان زنان یک‌پنجم کل مجلس است، تنها ۷ درصد به‌طور مستقیم انتخاب می‌شوند. بقیه توسط کمیته‌های اجرایی حزب انتخاب می‌شوند، جایی که نمایندگی زنان در آنجا بسیار بد است. گزارش‌ها حاکی از آن است که مناطق روستایی بنگلادش نسبت به شهرهای آن تنوع جنسیتی بیشتری نشان می‌دهند و به‌طور کلی، درصد بالاتری از زنان رهبر در دولت محلی نسبت به پارلمان ملی وجود دارد. به همین دلایل است که فعالان زن در بنگلادش همچنان از افزایش مشارکت زنان در تصمیم‌گیری‌های سیاسی در هر سطح دفاع می‌کنند.

بنگلادش، کشور نامهربان با زنان؟

فریده اختر، مدیر اجرایی بنیاد UBINIG آنتورپ که به TBS NEWS می‌گوید، در حالی که در ادبیات توسعه ادعا می‌شود که بنگلادش در برابری جنسیتی پیشرفت زیادی کرده است، باید در سیستم‌های مدرسالار، سیستم‌هایی که زنان در آنها یا نیروی کار ارزان‌اند یا به نهادهای مدرسالار خدمت می‌کنند، بازنه‌گری شود: «اجازه دهید به چند مورد اشاره کنم که پرسش در مورد اینکه آیا بنگلادش نسبت به زنان نامهربان است یا خیر، ممکن است بی‌ربط به نظر نرسد. در میان بسیاری دیگر، آخرین مورد، پرونده‌ای است که علیه یکی از اعضای فعلی مجلس، دکتر مراد حسن، وزیر سابق دولت، به اتهام شکنجه جسمی و روحی، استفاده از زبان توهین‌آمیز و تهدید به مرگ همسرش تشکیل شده است. همسر، مجبور شد با ۹۹۹ تماس بگیرد، زیرا شوهرش می‌خواست او را کتک بزند. اما مراد به راحتی توانست ۳۰ دقیقه قبل از رسیدن پلیس از خانه خود خارج شود و هنوز خبری از دستگیری او نیست. پیش از این، پرونده‌هایی علیه مراد به دلیل استفاده از الفاظ عمیقاً رکیک، زن‌ستیزانه و تحقیرآمیز علیه زنان و همچنین تهدید به تجاوز تشکیل شده بود. او به قدرت مردانه خود می‌بالید و ادعا می‌کرد که می‌تواند از قانون و نظم دولتی استفاده کند تا به زور یک شهروند زن را برای خوشایند خودش مورد تجاوز قرار دهد. اما این پرونده‌ها توسط دادگاه‌های منطقه رد شده است! این حادثه و تأخیر در دستگیری دکتر مراد حسن نشان‌دهنده چگونگی قدرت مجرم و بازمانده خشونت است و اینکه چگونه همه چیز بر ضد زنان کشور است.»

او می‌گوید: «حادثه دیگری، در ۲۲ دسامبر ۲۰۲۱ مورد تجاوز گروهی به یک زن بود که به‌همراه همسرش و فرزند هشت‌ماهه‌شان از کاکتکس بازار بازدید می‌کردند که اتفاق افتاد. گروهی از مردان، شوهر و فرزند او را به گروگان گرفتند و چندین بار به او تجاوز کردند. قربانی با ۹۹۹ تماس گرفت اما هیچ پاسخی دریافت نکرد و بعداً توسط گردان اقدام سریع (RAB) نجات یافت.»

به گفته اختر، در طول سال ۲۰۲۱، ۱۳۴۸ مورد خشونت علیه زنان رخ داد که از این تعداد ۷۳۴ مورد تجاوز جنسی و ۱۰ یا ۱۰ درصد شکنجه فیزیکی بوده است: «هشت کشور از ۱۰ کشور برتر برای زنان در اروپا بودند. متأسفانه و غیرقابل تعجب، بنگلادش

گرم‌ترین ماه ژوئیه زمین

بر اساس گزارشی که توسط اداره ملی اقیانوسی و جوی ایالات متحده (NOAA)، زمین گرم‌ترین ماه ژوئیه خود را تجربه کرد و چهاردهمین ماه متوالی رکوردشکنی دمای جهانی را رقم زد. به گزارش ایسنا، در گزارش این سازمان آمده است، میانگین دمای سطح کره زمین در ماه ژوئیه امسال (۲۰۲۴)، ۱/۲۱ درجه سانتیگراد بالاتر از میانگین قرن بیستم بوده است که این گرم‌ترین ژوئیه در رکورد جهانی ۱۷۵ ساله NOAA است. اداره ملی اقیانوسی و جوی ایالات متحده یک آژانس علمی و نظارتی ایالات متحده است که مسئول پیش‌بینی آب و هوا، نظارت بر شرایط اقیانوسی و جوی، ترسیم نقشه دریاها، انجام اکتشافات در اعماق دریاها و مدیریت ماهیگیری و حفاظت از پستانداران دریایی و گونه‌های در معرض خطر در منطقه اقتصادی انحصاری ایالات متحده است.

جلسه تریایی بیشتر از ۳۷۸ هزار تومان، ممنوع

علی فتحی آشتیانی، رئیس سازمان نظام روانشناسی و مشاوره ایران گفته است که تعرفه خدمات روانشناسی در سال جاری برای کارشناسان ارشد ۳۲۱ هزار تومان و برای متخصصان دارای مدرک دکتری نیز ۳۷۸ هزار تومان به‌مدت ۴۵ دقیقه تعیین شده است. او ادامه داد: «مردم در گام اول باید از تعرفه‌های تصویب‌شده مطلع شوند، این تعرفه‌ها هر سال از سوی هیئت دولت مصوب و در رسانه‌ها منعکس می‌شود. در صورتی که افراد نسبت به تعرفه‌های رسمی آگاه باشند، کمتر دچار مشکل می‌شوند. اگر مراجعه‌کنندگان با تعرفه‌های بالاتر از این حد روبرو شوند، می‌توانند دست به مطالبه‌گری بزنند و هزینه بیشتر برای مشاوره پرداخت نکنند.» به گفته او، بر اساس مصوبه هیئت دولت، یک استثنا برای این تعرفه‌ها تعیین شده است و متخصصانی که سابقه کار بیشتر از ۱۵ سال داشته باشند، می‌توانند ۱۵ درصد به تعرفه ذکر شده اضافه کنند.

عکس: AP